

**АНАЛІЗ АНКЕТУВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТЬОГО
(ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ,
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»
ОНП «ЕКОНОМІКА»
у 2020 / 2021 н.р.**

**(затверджено рішенням Вченої ради факультету економіки та бізнесу
від 16 березня 2021 року, протокол № 10)**

Інтереси здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-науковою програмою «Економіка», реалізуються через наукове товариство студентів, аспірантів та молодих вчених (https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Polozhennya/polozh_ntca_knutd.pdf), через безпосередню участь представників здобувачів вищої освіти у робочій групі з розробки моніторингу та модернізації змісту та наповнення освітньо-наукових програм, через активне залучення здобувачів вищої освіти до реалізації наукових досліджень, заходів академічної мобільності, професійної діяльності тощо.

У відповідності до Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в Київському національному університеті технологій та дизайну (https://drive.google.com/file/d/1aC-7IXC3A-y2l6tt2oOlx9Vd_aGTff2J/view) та Положення про моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в Київському національному університеті технологій та дизайну (<https://drive.google.com/file/d/1KgnI4nDbG0y70ffACQEXe6GME-KwEXm0/view>) в КНУТД щорічно проводиться опитування заінтересованих сторін (здобувачів вищої освіти та випускників ОНП, роботодавців ті інших стейкхолдерів) з метою моніторингу актуальності освітньо-наукової програми «Економіка» (https://drive.google.com/file/d/1tfMWAJR3QU_lqpeRPIW26MpQ0Y6efoBB/view).

У 2021 анкетування проведено за такими категоріями учасників освітнього процесу за освітньо-науковою програмою «Економіка»:

- моніторинг процесу вивчення дисциплін (анкетування здобувачів вищої освіти);
- моніторинг проходження практики (анкетування здобувачів вищої освіти);
- моніторинг результатів освітньої програми (анкетування випускників освітньо-наукової програми) – оскільки випускників за ОНП не було до анкетування залучені здобувачі 3 та 4 курсів, які завершили проходження освітньої складової програми;
- моніторинг результатів освітньої програми (анкетування працевлаштованих випускників освітньо-наукової програми);
- моніторинг результатів освітньої програми (анкетування роботодавців).

Основними принципами анкетування (опитування) здобувачів вищої освіти є студентоцентризм (усвідомлення того, що думка здобувачів є одним з найвагоміших чинників у формуванні рішень щодо покращення якості освіти та освітнього процесу) та анонімність та добровільність.

Моніторинг процесу вивчення дисциплін (анкетування здобувачів вищої освіти). Моніторинг процесу та результатів вивчення дисциплін освітньо-наукової програми складається з серії питань щодо організації навчання з дисциплін, викладацької діяльності, умов реалізації освітньої діяльності та питань зацікавленості здобувачів вищої освіти у змісті навчальних дисциплін.

Так, на запитання, чи забезпечує розклад достатню регулярність проведення лекційних занять та виконання самостійної роботи, всі респонденти відповіли позитивно: 89% опитаних відповіли «так», 11% - «скоріше так, ніж ні». Дотримання розкладу лекцій, занять та інших видів навчально діяльності вважають повністю забезпеченим 94% респондентів, забезпеченим в цілому – 6% опитаних здобувачів. Обсяг навчального навантаження з дисциплін таким, що відповідає кредитам, які присвоюються здобувачу, вважають загалом 83% респондентів.

На запитання, чи достатні раніше набуті знання для розуміння тем (модулів), що викладаються в рамках обов'язкових дисциплін, переважна кількість респондентів надали позитивну відповідь (загалом 88%). Матеріал, представлений в підручниках та інших навчальних посібниках, вважають достатнім для дослідження і вивчення дисципліни 89% опитаних, а форми,

умови, методи проведення підсумкового контролю вважають достатньо визначеними (в тому чи іншому ступені) загалом 100% опитаних здобувачів.

На запитання, чи стимулює викладач інтерес до дисципліни, чи мотивує до її вивчення, позитивну в тому чи іншому ступені відповідь дали загалом 94% здобувачів; що викладач розкриває тему в чіткій, ясній формі вважають загалом (в тому чи іншому ступені) 100% респондентів. Відповідність вивчення дисципліни робочій програмі також засвідчили 94% опитаних. При відповіді на дане запитання 6% респондентів виявились необізнаними зі змістом робочих програм.

Переважаючою більшістю позитивні відповіді респондентів на запитання, чи корисні для вивчення дисципліни такі об'єднуючі (інтегративні) види навчальної діяльності, як семінари, лабораторні та практичні заняття, якщо семінари, лабораторні та практичні заняття проводять інші викладачі, чи розкривають вони тему, що вивчається, чітко і зрозуміло, чи відповідає викладач на питання слухачів, дає додаткові пояснення підтверджують, форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу; науково-педагогічними працівниками забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи. Окремі негативні або невизначені відповіді пояснюються обмеженою зацікавленістю здобувачів в навчальному матеріалі окремих дисциплін, які не мають прямого відношення до напряму наукового дослідження здобувача.

Умови реалізації освітньої діяльності з дисциплін освітньо-наукової програми «Економіка», матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОНП забезпечують досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання, що підтвердили опитані здобувачі вищої освіти. Так, на питання, чи підходять аудиторії для проведення занять з дисципліни: кількість місць, видимість, чутність; чи достатньо добре обладнані аудиторії та кабінети для проведення семінарів, лабораторних і практичних занять переважна більшість респондентів тою чи іншою мірою відповіла позитивно (відповіді «так» та «скоріше так, ніж ні» – 95% та 89% відповідно).

Таким чином, за результатами проведеного анкетування здобувачів вищої освіти щодо моніторингу змісту та якості викладання освітніх компонентів – навчальних дисциплін освітньо-наукової програми «Економіка», зроблено висновок, що рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання є високим.

Моніторинг проходження практики (анкетування здобувачів вищої освіти). Проходження педагогічної практики в КНУТД для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-науковими програмами регламентується «Положенням про організацію та проведення педагогічної практики аспірантів у київському національному університеті технологій та дизайну» (https://drive.google.com/file/d/1gZ_OcuUJ2Wulu2qzNPoTmyQWDzAm7zzC/view). Проходження здобувачами педагогічної практики спрямоване на оволодіння здатністю здійснювати науково-педагогічну діяльність із застосуванням сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової (творчої) діяльності за фахом.

Багато з позицій анкетування, що визначають процедуру проходження практики та методи взаємодії здобувачів та наставника практики визначені здобувачами як повністю позитивні.

За результатами проведеного анкетування необхідно відмітити, що рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання є стабільно високим та таким, що повною мірою реалізує цілі, зміст та очікувані результати педагогічної практики.

Моніторинг результатів освітньої програми (анкетування випускників освітньо-наукової програми). В 2021 році в рамках експерименту з присудження ступеня доктора філософії відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.03.2019р., №167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», заплановано захисти дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 «Економіка» (Ігнатенко О.С., Несенюк Є.С. https://knutd.edu.ua/researchwork/academic_councils/razovi-vcheni-rady/). Тому для моніторингу результатів освітньо-наукової програми «Економіка» було залучено здобувачів 3 та 4 років навчання, які завершили опанування освітньої складової освітньо-наукової програми.

Так, процедуру навчання з дисциплін освітньо-наукової програми вважають в цілому організованою належним чином (лекції, розклад, іспити) 100% опитаних. Позицій анкетування, що регламентують регулярність проведення лекційних занять та виконання самостійної роботи,

визначення відповідності навчального і методичного матеріалу та тематики контролю результатів навчання, організації процедури семестрового підсумкового контролю: інформаційна підтримка, своєчасність розкладу, наявність аудиторій, відображення справжнього рівня знань здобувачів через результати семестрових підсумкових контролів, рівномірність розподілу навчального навантаження з дисциплін освітньо-наукової програми визначені здобувачами як повністю позитивні. 78 % опитаних вважають, що загальний обсяг навчального навантаження з дисциплін був розподілений скоріше рівномірно і належним чином протягом вивчення ОНП, ніж ні. У цілому позитивним є також відповіді респондентів щодо аудиторій, які використовувались в рамках освоєння освітньо-наукової програми «Економіка» – 67% дали позитивну відповідь, 33% - «швидше позитивну, ніж негативну». Відповіді здобувачів щодо лабораторій, включаючи комп'ютерні класи і відповідне обладнання, яке використовується в рамках освоєння ОНП розділилось як 67% позитивних і 28% скоріше позитивних, ніж негативних відповідей.

Також позитивними більшою чи меншою мірою (позитивно / швидше позитивно, ніж негативно) є відповіді здобувачів освітньо-наукової програми «Економіка» щодо послуг, які надаються адміністративною службою підтримки студентів (зокрема, години прийому, ясність форм, доступність і професіоналізм співробітників) – 83% / 17% та щодо діяльності служби сприяння працевлаштуванню здобувачів вищої освіти – 72% / 28%.

За результатами проведеного анкетування випускників, що відображає висновки моніторингу результатів освітньо-наукової програми «Економіка» необхідно зазначити високий ступінь ефективності освітнього процесу, повну задоволеність здобувачів результатами реалізації освітньо-наукової програми.

Моніторинг результатів освітньої програми (анкетування роботодавців). Відбір роботодавців для анкетування щодо моніторингу результатів освітньої діяльності проводився, виходячи з того, з у яких організаціях працюють здобувачі заочної та вечірньої форм навчання та денної (на умовах часткової зайнятості).

На запитання щодо відповідності видів діяльності, які здійснюються і виконуються здобувачами, працевлаштованими у певній організації, рівню їх кваліфікації, 94% опитаних роботодавців відповіли позитивно, а 6% - оцінили кваліфікацію випускників скоріше позитивно, ніж негативно.

Результати анкетувань обговорені на засіданні Вченої ради факультету економіки та бізнесу від 16 березня 2021 року, протокол № 10, з метою розробки заходів щодо вдосконалення освітньо-наукової програми «Економіка» (галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 «Економіка»). Анкетування (опитування) здобувачів вищої освіти є обов'язковою складовою внутрішнього забезпечення якості освітніх програм, яка полягає в отриманні періодичного зворотнього зв'язку від здобувачів.

Здобувачі вищої освіти у повній мірі залучені до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості, а їхня позиція береться до уваги під час перегляду та модернізації освітньо-наукової програми «Економіка».